

Kunde man vinna Riksdagens medverkan till dessa besparingar, så skulle man sannolikt genom fördubblingen af bevillningen efter andra artikeln i det närmaste betäcka den verkliga statsbristen, utan att behöfva belasta de fattigare klasserna hvarken med förhöjd bränvins-skatt eller högre tullar.

Att statsbristen icke stannar vid de summor, som visas af den Kongl. propositionen, är temligen uppenbart, då man vet, att brister i de beräknade inkomsterna komma att visa sig så väl för föregående som innevarande år; men så länge Riksgäldskontoret laborerar med de under förra året upplånade omkring trettiofyra millioner, så lärer väl ingen svårighet för nämnde kontor yppas vid försträckningen tills vidare af hvarken Statskontorets eller postverkets befintliga brister. Kan man vidare vinna Riksdagens medverkan till revisorerens förslag om hufvudbokens tidigare uppgörande än som för närvarande sker, så kan man ega grundad förhoppning om att statsbristen icke, som nu är förhållandet, kan undandöljas de årliga statsrevisionerna under långliga tider samt dymedels hålla Riksdagen i okunnighet om huru statens affärer i verkligheten gestalta sig, hvilket för närvarande är händelsen, då statsrevisorerne icke få granska andra räkenskaper än dem, som äro afslutade två och ett halft år före revisionen.

C. A. Larsson,

från Östergötland.

N:o 25.

Af Herr **C. A. Larsson:** *Angående förstärkande af statsverkets grundfond.*

Uti motion N:o 80 vid 1874 års riksdag väckte jag förslag derom, att en sådan statskassa, som i 1868 års skrifvelse till Kongl. Maj:t omförmäles, skulle bildas af de behållningar, som redan då stodo

under Statskontorets vård äfvensom de öfverskott och besparingar, som kunde uppkomma på hvarje års statsreglering. — Tidpunkten var då särdeles lämplig för en slik åtgärd, emedan statens inkomster lemnade stora öfverskott och de tvänne följande åren lemnade goda skördar och stor export af jern och trä; men man ansåg, att då befintliga inkomstkällor aldrig skulle sina. — Min afsigt förfelades och man slog döförat till för alla de talande motiv, som af mig anfördes och hvilka voro hemtade, dels ur Herr rådman Björcks äldre motion i samma syfte, dels ock ur det så kallade Vålfärdsutskottets betänkande vid första riksdagen efter representationsreformen, till hvilka handlingar jag tager mig friheten anvisa.

Efter att hafva misslyckats 1874, hyste jag dock fortfarande hopp om framgång vid 1875 års Riksdag.

Jag upptog förslaget åter vid densamma, dock i något förändrad form; men äfven denna min förhoppning strandade mot förutvarande finansministerns påstående, »att det skulle vara oklokt af en regering att skrinlägga statens inkomster och icke åter utsläppa dem i den allmänna rörelsen». — Följden blef att förslaget äfven då förqväfdes till stor olycka för närvarande tid. — Om man nu hade haft reserverade endast 12 à 15 millioner nedlagda i stats- eller hypotheksbanks-obligationer, skulle man icke råka i förlägenhet för fyllandet af hvarken förra, innevarande eller nästkommande årens statsbrist, dertill man nu nödgas tillgripa skatteförhöjningen i den ena eller den andra formen.

Hvad hafva vi nu i stället? Jo! ett länsadt Statskontor och ett mer än nödigt skuldbelastadt Riksgäldskontor, som, ehuru det under förlidna året haft till sin disposition omkring femtio millioner kronor, icke dess mindre står i förlägenhet för afhjelpande af den stora statsbristen. — Då jag nämner en rund siffra är jag ock skyldig bevisa densammas sanningsenlighet. — Vid ingången af 1878 egde Riksgäldskontoret i utestående ficklån, förskotter och depositioner en summa af..... 20,000,000: —

Under årets lopp har kontoret med Riksdagens goda minne lånat från England en million pund à 18 kronor	18,000,000: —
dels ock, utan att Riksdagen haft kunskap derom, från Tyskland	16,000,000: —
	Summa 54,000,000: —

Med spänd nyfikenhet afbidar man fullmäktiges berättelse, huruvida kontoret har något kvar af denna ofantliga summa, eller om äf-

ven de nya lånemedlen blifvit så utstälde, att de icke utan fara för den allmänna kreditens störtande kan af de låntagande bankerna och bankirerne återfordras, på sätt förhållandet var med de ficklån, som utestodo vid årets början. — Vare sig härmed huru som helst, så kvarstår dock den möjligheten, att penningställningen ännu en gång kan komma på den lyckliga ståndpunkt, att statens inkomst erkunna lemna öfverskott.

I anledning häraf och då Stats-Utskottet vid 1874 års riksdag kastade min motion *under* bordet, utan att ens nämna densamma i något af sina betänkanden samt vid 1875 års riksdag uti betänkandet N:o 90 anser sig hafva besvarat min då väckta motion genom de öfverdrifna anslag, hvarigenom utskottet förmått undanrödja alla de af mig supponerade öfverskott och besparingar; så föranlåtes jag, under återopande af hvad jag i förberörde motioner yttrat, vördsamt anhålla,

att Riksdagen ville besluta, att alla hädanefter uppkommande öfverskott på statsverkets inkomster eller besparingar på ordinarie och extra anslagen till de olika hufvudtitlarna måtte användas till förstärkning af *statsverkets grundfond* hvilken uti rikshufvudboken för år 1876 upptages till närmare 5,000,000: —

C. A. Larsson

från Östergötland.

N:o 26.

Af Herr **C. A. Larsson**: *Angående ändringar och tillägg i Riksgäldskontorets reglemente.*

Ehuru Revisorerne, uti sin berättelse om Riksgäldskontorets styrelse och förvaltning, förordat den ändring i reglementet, hvarigenom kontoret befrias från skyldigheten att bedrifva någon s. k. ficklänsrörelse, så har jag dock ansett nödigt att härom väcka särskild motion, på det ingen må påstå att ett beslut härom vore stridande mot formen för ärendenas behandling inom Utskott eller Kamrarne.